

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania – co do zasady – powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę.

Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

ROZWIĄZANIA WZORCOWE

BLOK TEMATYCZNY I

Pytania testowe

1. Zgodnie z ustawą o rachunkowości należności opiewające na waluty obce związane ze sprzedażą usług świadczonych w Polsce, wykonanych dla kontrahenta zagranicznego z państwa Unii Europejskiej ujmuje się w księgach rachunkowych jednostki po przeliczeniu na walutę polską:
  - a) według kursu kupna banku obsługującego jednostkę lub według kursu kantorowego.
  - b) **według kursu średniego ogłoszonego przez NBP z dnia poprzedzającego dzień wystawienia faktury lub wykonania usługi.**
  - c) według kursu wynegocjowanego z bankiem, który prowadzi rachunek bankowy jednostki.

2. Wycena środków trwałych w samodzielnie dokonanej wartości przeszacowanej „in plus” jest dopuszczalna przez:
  - a) ustawę o rachunkowości.
  - b) **MSR 16.**
  - c) KSR 11.

3. Zgodnie z ustawą o rachunkowości jednostka, która za poprzedni rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z trzech wielkości: 17 mln zł sumy aktywów, 34 mln zł przychodów netto ze sprzedaży produktów i towarów oraz 50 osób średniorocznego zatrudnienia nie może zrezygnować z ustalania i ujmowania aktywów na odroczony podatek dochodowy jeżeli:
  - a) **jest spółką, której akcje są notowane na NewConnect.**
  - b) jest jednostką sektora finansów publicznych.
  - c) sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z MSR na podstawie art. 45 ust. 1b.

4. Przedawnione zobowiązania dotyczące środków trwałych w budowie, w sytuacji gdy budowa była zakończona w roku ubiegłym, zgodnie z polskimi regulacjami rachunkowości, ujmuje się jako:
  - a) **pozostałe przychody operacyjne.**
  - b) wynik lat ubiegłych.
  - c) korektę wartości początkowej środków trwałych będących efektem budowy.

5. Jeżeli założenie kontynuacji działalności jest zagrożone ze względu na postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu, to zgodnie z ustawą o rachunkowości jednostka:
  - a) dokonuje wyceny aktywów i pasywów w cenach sprzedaży netto możliwych do uzyskania.
  - b) **nie dokonuje korekt wyceny aktywów.**
  - c) tworzy rezerwę na koszty upadłości.

6. Do pozostałych kosztów operacyjnych zalicza się:
  - a) **niezawiniony niedobór gotówki w kasie.**
  - b) niedobór magazynowy materiałów mieszczący się w granicach norm ubytków naturalnych.
  - c) niedobory uznane za mieszczące się w granicach norm ubytków naturalnych dotyczące kosztów środków trwałych w budowie.

7. Jeżeli organ zatwierdzający nie podjął uchwały o podziale wyniku finansowego za poprzedni rok obrotowy to przy sporządzaniu sprawozdania za bieżący rok obrotowy kwota wyniku prezentowana jest w bilansie zgodnie z ustawą o rachunkowości w pozycji:
  - a) **zysk (strata) z lat ubiegłych.**
  - b) kapitał (fundusz) zapasowy.
  - c) zysk (strata) netto.

8. Produkcja w toku, zgodnie z ustawą o rachunkowości, może być wyceniana po bezpośrednim koszcie wytworzenia lub po kosztach materiałów bezpośrednich tylko, wówczas gdy:
- jest to uzasadnione niezbędnym, długotrwałym przygotowaniem produktu do sprzedaży lub wytworzenia.
  - przewidywany cykl produkcyjny trwa krócej niż 6 miesięcy a produkty w toku produkcji nie są przeznaczone do sprzedaży.
  - przewidywany cykl produkcyjny trwa nie dłużej niż 3 miesiące, produkcja nie jest przeznaczona do sprzedaży lub na rzecz środków trwałych.**
9. Odsetki od kredytu finansującego zakup bananów wymagających przed ich sprzedażą procesu dojrzewania, za okres przygotowania ich do sprzedaży, wg MSR:
- mogą stanowić element wartości zapasów.
  - stanowią element wartości zapasów.**
  - nie mogą stanowić elementu wartości zapasów.
10. Zgodnie z ustawą o rachunkowości otrzymane przez spółkę handlową środki pieniężne (dotacje) przeznaczone na finansowanie kosztów prac rozwojowych ujmowane są w momencie ich otrzymania jako:
- pozostałe przychody operacyjne.
  - rozliczenia międzyokresowe przychodów.**
  - przychody finansowe.
11. Otrzymane z budżetu dotacje i dopłaty do cen sprzedaży towarów zgodnie z ustawą o rachunkowości ujmowane są:
- w przychodach ze sprzedaży towarów.**
  - w pozostałych przychodach operacyjnych.
  - w przychodach przyszłych okresów.
12. Dzień 31 grudnia 2016 r. jest dniem sprawozdawczym, na który jednostka Albinos sporządziła pierwsze roczne sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF, przy czym sprawozdanie to obejmowało dane porównawcze za jeden rok obrotowy. Biorąc pod uwagę, iż od 1 stycznia 2016 r. nastąpiły w MSR 16 zmiany dotyczące roślin produkcyjnych, Albinos stosuje w tym zakresie zasady rachunkowości:
- dla obu lat (2015 oraz 2016) jednakowe, wynikające ze zmienionego MSR 16.**
  - dla obu lat (2015 oraz 2016) jednakowe, wynikające z MSR 16 przed zmianami.
  - dla roku 2015 wynikające z MSR 16 przed zmianami, dla roku 2016 z MSR 16 po zmianach, z uwzględnieniem przepisów przejściowych tych zmian dotyczących.
13. Zmiany kwot faktur lub anulowanie sprzedaży następujące po dniu bilansowym, a przed sporządzeniem rocznego sprawozdania finansowego wymagają, zgodnie z krajowymi standardami rachunkowości:
- uwzględnienia w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym roku obrotowego, kończącego się tym dniem bilansowym.**
  - uwzględnienia w księgach rachunkowych i sprawozdaniu finansowym roku obrotowego, kończącego się tym dniem bilansowym, chyba że skutki tych zdarzeń nie wpływają istotnie na obraz sytuacji majątkowej, finansowej oraz wyniku finansowego jednostki za rok obrotowy.
  - ujawnienia w dodatkowych informacjach i objaśnieniach m.in. informacji o rodzaju zdarzenia.
14. Na straty podatkowe, które jednostka zgodnie z przewidywaniami będzie w stanie odliczyć od dochodu do opodatkowania należy zgodnie z ustawą o rachunkowości tworzyć:
- rezerwę z tytułu podatku dochodowego odroczonego.
  - aktywa z tytułu podatku dochodowego odroczonego.**
  - dodatnią różnicę przejściową.
15. Jednostka organizacyjna spółki sporządzająca samodzielne, zgodne z ustawą o rachunkowości, sprawozdanie finansowe na bazie którego spółka sporządza łączne sprawozdanie finansowe, posiada w swoich księgach rachunkowych m.in.:
- fundusze wydzielone.**
  - aktywa wydzielone.
  - aktywa wydzielone i fundusze wydzielone.

16. Jeżeli działalność jednostki w danym roku obrotowym była zawieszona, to zgodnie z ustawą o rachunkowości można nie zamykać ksiąg rachunkowych jeżeli jedynymi zdarzeniami w tym roku były:
- zmiana członka zarządu.**
  - naliczenie amortyzacji środków trwałych.
  - naliczenie przez bank odsetek od środków na rachunku bankowym.
17. Spółki A i B połączyły się, połączenie rozliczono metodą łączenia udziałów, Spółka B w miesiącu poprzedzającym połączenie nabyła od spółki A maszynę za 45.000 (wartość początkowa 80.000, umorzenie 60.000), zapłata nastąpiła. Zgodnie z ustawą o rachunkowości w wyniku połączenia nastąpi korekta in minus:
- środki trwale o 25.000, pozostałe przychody operacyjne o 25.000.**
  - pozostałe przychody operacyjne o 45.000, pozostałe koszty operacyjne o 45.000.
  - środki trwale o 20.000, pozostałe koszty operacyjne 20.000.
18. Jednostka stosująca MSR nabywa często aktywa finansowe w wyniku transakcji dokonywanych na rynku regulowanym. Nabyte w ten sposób aktywa wprowadza się do ksiąg rachunkowych:
- zawsze pod datą zawarcia transakcji.
  - zawsze pod datą rozliczenia transakcji.
  - w zależności od przyjętej przez jednostkę metody pod datą zawarcia albo na dzień rozliczenia transakcji.**
19. Zgodnie z ustawą o rachunkowości niewykorzystane rezerwy na restrukturyzację, wobec zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, na dzień, na który okazały się zbędne mogą:
- zwiększać inne przychody finansowe.**
  - zwiększać pozostałe przychody operacyjne jako aktualizacja wartości aktywów niefinansowych.
  - zmniejszać inne przychody operacyjne.
20. Cechą wspólną emisji premiowej, podziału akcji oraz konsolidacji akcji (odwrócenia podziału akcji) jest:
- rozwodnienie dotychczasowego zysku przypadającego na akcję.
  - zmiana liczby akcji skutkująca zmniejszeniem lub zwiększeniem liczby akcjonariuszy.
  - zmiana liczby akcji bez jednoczesnej zmiany zasobów jednostki.**
21. Zgodnie z ustawą o rachunkowości zaciągnięte kredyty bankowe (obrotowe i inwestycyjne) wyrażone w walutach obcych z chwilą ich wpływu na walutowy rachunek bankowy jednostki ujmuje się w księgach rachunkowych:
- po przeliczeniu ich wartości nominalnej opiewającej na walutę obcą według kursu średniego ogłoszonego przez NBP w dniu poprzedzającym dzień tej operacji.
  - po przeliczeniu ich wartości nominalnej opiewającej na walutę obcą według kursu sprzedaży stosowanym przez bank w dniu tej operacji.**
  - zawsze po przeliczeniu ich wartości nominalnej według kursu określonego przez bank w dniu zawarcia umowy kredytowej.
22. Spółka świadcząca usługi zagranicznej turystyki wyjazdowej, w oparciu o doświadczenia lat poprzednich, utworzyła rezerwę na zwrot części ceny usługi z tytułu istotnego odstępowania od zadeklarowanych warunków pogodowych. Ponieważ warunki były lepsze, zgodnie z polskimi regulacjami rachunkowości, niewykorzystaną rezerwę należy:
- przenieść na wynik lat ubiegłych.
  - pozostawić do wykorzystania w roku następnym.
  - rozwiązać.**
23. Sprawozdanie finansowe spółki przejmującej, w sytuacji gdy połączenie zostało rozliczone metodą łączenia udziałów, zgodnie z ustawą o rachunkowości na koniec okresu sprawozdawczego w którym nastąpiło połączenie:
- jest sporządzane tak jakby połączenie miało miejsce na początek roku poprzedniego.**
  - jako dane porównawcze za poprzedni rok obrotowy ujmuje dane ze sprawozdania finansowego spółki przejmującej.
  - ujmuje wyniki wyceny będące konsekwencją połączenia jako wynik lat ubiegłych.
24. Marża detaliczna ustalona na szczeblu detalu:
- jest różnicą między ceną sprzedaży brutto a ceną zakupu netto.
  - jest różnicą między ceną sprzedaży netto a ceną zakupu netto.**
  - jest różnicą między ceną sprzedaży brutto a ceną zakupu brutto.

25. Zgodnie z MSR, kwotowanie instrumentów dłużnych na aktywnym rynku wyklucza ich ujęcie w kategorii:
- pożyczek i należności.**
  - inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności.
  - aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.
26. Zgodnie z MSR 36 wartość odzyskiwalna odpowiada wartości godziwej:
- pomniejszonej o koszty zbycia lub wartości użytkowej składnika aktywów, zależnie od tego, która z nich jest wyższa.**
  - powiększonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej składnika aktywów, zależnie od tego, która z nich jest niższa,
  - lub cenie nabycia albo kosztowi wytworzenia pomniejszonych o skumulowane odpisy amortyzacyjne składnika aktywów, zależnie od tego, która z nich jest wyższa.
27. W przypadku połączenia spółek kapitałowych, zgodnie z ustawą o rachunkowości:
- można odstąpić od przeprowadzenia inwentaryzacji.
  - można odstąpić od przeprowadzenia inwentaryzacji jeżeli strony tak postanowią w drodze pisemnej umowy.
  - nie można odstąpić od przeprowadzenia inwentaryzacji.**
28. W świetle MSR, jeżeli jednostka ma trudności w odróżnieniu zmian zasad (polityki) rachunkowości od zmian wartości szacunkowych traktuje zmiany jako:
- zmiany zasad (polityki) rachunkowości.
  - zmiany wartości szacunkowych.**
  - zmiany w zasadach (polityce) rachunkowości lub zmiany wartości szacunkowych w zależności od zapisów w polityce rachunkowości jednostki.
29. W świetle MSR przewidywaną nadwyżkę kosztów umowy o usługę budowlaną nad przychodami z tytułu tej umowy:
- ujmuje się jako koszt w okresie, w którym stwierdzono, że istnieje prawdopodobieństwo, że wystąpi nadwyżka kosztów nad przychodami.**
  - rozlicza się odpowiednio do stanu zaawansowania umowy wyłącznie prospektywnie, tj. w okresie stwierdzenia nadwyżki oraz w kolejnych okresach realizacji umowy.
  - rozlicza się odpowiednio do stanu zaawansowania umowy retrospektywnie, tj. na już zakończone okresy umowy, okres w którym stwierdzono nadwyżkę oraz w kolejnych okresach realizacji umowy.
30. W spółce sporządzającej sprawozdanie finansowe wg ustawy o rachunkowości zidentyfikowano transakcje o charakterze leasingu zwrotnego. Wobec braku w ustawie o rachunkowości uregulowań dotyczących sposobu ujmowania i wyceny leasingu zwrotnego w księgach rachunkowych oraz jego prezentacji i ujawnień w sprawozdaniu finansowym spółka:
- może wprost stosować zasady określone w MSR 17.
  - może stosować zasady opisane w krajowych standardach rachunkowości.**
  - powinna zastosować zasady określone w MSR 17 ponieważ krajowy standard rachunkowości milczy na temat leasingu zwrotnego

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

W wyniku zdarzeń gospodarczych jakie miały miejsce w roku obrotowym na dzień bilansowy rozwiązano odpisy aktualizujące dokonane w poprzednim okresie.

Dyspozycje:

Proszę w tabeli zamieszczonej w części przeznaczonej na *Rozwiązania* ustalić wpływ rozwiązanych odpisów na poszczególne kategorie działalności (przychody i koszty) wpisując właściwą kwotę w odpowiedniej kolumnie.

Rozwiązanie wzorcowe:

Rodzaj rozwiązanych odpisów aktualizujących	Kwota	Podstawowa działalność operacyjna	Pozostała działalność operacyjna	Działalność finansowa	Podatek dochodowy
Rozwiązanie odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości nieruchomości inwestycyjnej wycenianej w wartości rynkowej	400.000		400.000		
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności uznanych za instrumenty finansowe	320.000			320.000	
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności powstałych na skutek sprzedaży lub wydania dóbr lub usług	80.000		80.000		
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności powstałej z tytułu umowy leasingu maszyny (leasing jest podstawową działalnością finansującego)	220.000			220.000	
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość należności powstałej z tytułu umowy leasingu nieruchomości (leasing jest incydentalną działalnością finansującego)	150.000		150.000		
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość zapasu produktów gotowych	90.000		90.000		
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość wycofanej z użytkowania maszyny	40.000		40.000		
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wycenę rozliczeń międzyokresowych	30.000		30.000		
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej, gdy skutki przeszacowania odnoszone są na kapitał z aktualizacji (mające charakter trwałej utraty wartości)	100.000			100.000	
Rozwiązanie odpisów aktualizujących aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	60.000				60.000
Razem		0	790.000	640.000	60.000

Zadanie 2

Założenia:

W 20X1 r. jednostka gospodarcza prowadząca działalność handlową została pozwana do sądu w związku z nieprawidłowym wykonaniem zlecenia. Przegrana w sądzie wiąże się z koniecznością zapłaty odszkodowania w wysokości 2.000.000 zł. Zdaniem prawników jednostki najbardziej prawdopodobna kwota odszkodowania wynosi 1.000.000 zł. W związku z tym, że przegranie sprawy jest prawdopodobne jednostka utworzyła rezerwę na dzień 31.12.20X1 r.

Dyspozycje:

Proszę zaksięgować:

- 1) utworzoną rezerwę na dzień 31.12.20X1 r.,
- 2) skutki czterech **możliwych, nie powiązanych ze sobą** sytuacji (opisanych w części przeznaczonej na *Rozwiązanie*) podając miesiąc i rok księgowania, przy założeniu, że przedsiębiorstwo stosuje m.in. następujące konta:

- 131 Rachunek bankowy
- 201 Należności od odbiorców
- 202 Zobowiązania wobec dostawców
- 206 Odpisy aktualizujące wartość należności
- 221 VAT naliczony
- 222 VAT należny
- 249 Inne rozrachunki
- 520 Koszty sprzedaży
- 550 Koszty ogólnego zarządu
- 730 Przychody ze sprzedaży
- 731 Wartość sprzedanych towarów
- 750 Przychody finansowe
- 755 Koszty finansowe
- 760 Pozostałe przychody operacyjne
- 765 Pozostałe koszty operacyjne
- 820 Rozliczenie wyniku finansowego
- 833 Pozostałe rezerwy
- 840 Rozliczenia międzyokresowe przychodów
- 870 Podatek dochodowy

Rozwiązanie wzorcowe:

Ujęcie w księgach miesiąca	Treść	Kwota	DT konta	CT konta
grudzień 20X1	Utworzenie rezerwy na sprawę sądową	1.000.000	765	833

Sytuacja 1:

15.03.20X2 r., przed sporządzeniem sprawozdania finansowego za 20X1 r., zapadł wyrok na niekorzyść jednostki. Sąd określił kwotę odszkodowania na 1.800.000 zł.

Data operacji (miesiąc i rok)	Treść	Kwota	DT konta	CT konta
grudzień 20X1	Korekta rezerwy na sprawę sądową	800.000	765	833

Sytuacja 2:

15.05.20X2 r., po sporządzeniu sprawozdania finansowego za 20X1 r., ale przed jego zatwierdzeniem, zapadł wyrok na niekorzyść jednostki. Sąd określił kwotę odszkodowania na 1.800.000 zł. Kwota odszkodowania jest istotna.

Data operacji (miesiąc i rok)	Treść	Kwota	DT konta	CT konta
grudzień 20X1	Korekta rezerwy na sprawę sądową	800.000	765	833

Sytuacja 3:

15.05.20X2 r., po sporządzeniu sprawozdania finansowego za 20X1 r., ale przed jego zatwierdzeniem, zapadł wyrok na niekorzyść jednostki. Sąd określił kwotę odszkodowania na 1.800.000 zł. Kwota odszkodowania nie jest istotna.

Data operacji (miesiąc i rok)	Treść	Kwota	DT konta	CT konta
maj 20X2	Korekta rezerwy na sprawę sądową	800.000	765	833
		lub		
		800 000	765	
		1 000 000	833	
		1 800 000		249

Sytuacja 4:

15.06.20X2 r., po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za 20X1 r., zapadł wyrok na niekorzyść jednostki. Sąd określił kwotę odszkodowania na 1.800.000 zł. Kwota odszkodowania jest istotna.

Data operacji (miesiąc i rok)	Treść	Kwota	DT konta	CT konta
czerwiec 20X2	Korekta rezerwy na sprawę sądową	800.000	765	833
		lub		
		800 000	765	
		1 000 000	833	
		1 800 000		249

Zadanie 3

Założenia:

Omega jest emitentem papierów wartościowych będących przedmiotem obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Omega jest jednostką dominującą grupy kapitałowej działającej w sektorze energetycznym. Grupa wyodrębniła następujące segmenty operacyjne:

- Wydobycie węgla kamiennego
- Wytwarzanie energii konwencjonalnej
- Wytwarzanie energii odnawialnej
- Wytwarzanie energii ciepłej
- Dystrybucja energii elektrycznej
- Sprzedaż energii elektrycznej
- Obsługa klienta

Za rok zakończony 31 grudnia 20X7 powyższe segmenty charakteryzują następujące informacje finansowe (w mln zł):

Segment operacyjny	Suma przychodów segmentu*	Przychody zewnętrzne segmentu	Wynik segmentu	Aktywa segmentu	Zobowiązania segmentu
Wydobycie węgla kamiennego	1 000	375	-250	1 300	442
Wytwarzanie energii konwencjonalnej	3 000	1 800	-556	5 600	1 904
Wytwarzanie energii odnawialnej	400	225	50	1 469	499
Wytwarzanie energii ciepłej	600	500	157	3 100	1 054
Dystrybucja energii elektrycznej	5 000	2 900	1 280	11 670	3 968
Sprzedaż energii elektrycznej	17 000	14 000	650	3 879	1 319
Obsługa klienta	400	15	50	207	71
SUMA	27 400	19 815	1 381	27 225	9 257

* suma przychodów segmentu obejmuje przychody wewnętrzne oraz zewnętrzne

Dyspozycje:

1. Przeprowadź analizę progów ilościowych i wskaż, które z powyższych segmentów operacyjnych są objęte obowiązkiem sprawozdawczym.
2. Jeden z segmentów operacyjnych grupy Omega, który w roku 20X7 uznany został za sprawozdawczy, w poprzednim roku, ze względu na brak spełnienia kryteriów ilościowych, segmentem sprawozdawczym nie był. Określ sposób, w jaki prezentuje się dane porównawcze w/w segmentu w sprawozdaniu finansowym roku 20X7.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad 1.

Próg ilościowy odnoszący się do:	Przychodów segmentu
Wyliczenie:	$10\% * 27\ 400 = 2\ 740$
Segmenty operacyjne objęte obowiązkiem sprawozdawczym to:	Wytwarzanie energii konwencjonalnej Dystrybucja energii elektrycznej Sprzedaż energii elektrycznej

Próg ilościowy odnoszący się do:	Zysku lub straty segmentu
Wyliczenie:	Wyższa z dwóch wartości bezwzględnych: Suma segmentów rentownych: $10\% * (50+157+1.280+650+50) = 10\% * 2.187 = 218,7$ Suma segmentów nierentownych $10\% * (250+556) = 10\% * 806 = 80,6$ a więc bierzemy pod uwagę jako próg 218,7
Segmenty operacyjne objęte obowiązkiem sprawozdawczym to:	Wydobycie węgla kamiennego Wytwarzanie energii konwencjonalnej Dystrybucja energii elektrycznej Sprzedaż energii elektrycznej

Próg ilościowy odnoszący się do:	Aktywów segmentu
Wyliczenie:	$10\% * 27\,225 = 2\,722,5$
Segmenty operacyjne objęte obowiązkiem sprawozdawczym to:	Wytwarzanie energii konwencjonalnej Wytwarzanie energii cieplnej Dystrybucja energii elektrycznej Sprzedaż energii elektrycznej

Ostatecznie, uwzględniając wszystkie progi ilościowe, segmenty operacyjne objęte obowiązkiem sprawozdawczym to:

- Wydobycie węgla kamiennego
- Wytwarzanie energii konwencjonalnej
- Wytwarzanie energii cieplnej
- Dystrybucja energii elektrycznej
- Sprzedaż energii elektrycznej

Ad 2.

Jeżeli segment operacyjny spełnia w bieżącym okresie (czyli 20X7) wymogi dotyczące progów ilościowych i jest uznany za segment sprawozdawczy, dane dotyczące tego segmentu za poprzedni okres (20X6) prezentowane dla celów porównawczych **przekształca się**, aby zaprezentować nowy segment sprawozdawczy jako odrębny segment, mimo iż segment ten nie spełniał w poprzednim okresie kryteriów ilościowych, chyba że niezbędne informacje są niedostępne, a ich opracowanie byłoby zbyt kosztowne.

Zadanie 4 (za 20 punktów)

Założenia:

Spółka z o. o. prowadzi ewidencję środków trwałych na kontach:

bilansowych:	oraz	pozabilansowych:
010 – Środki trwałe,		910 – Środki trwałe podatkowo
070 – Umorzenie środków trwałych		970 – Skumulowana amortyzacja podatkowa

Konta te w grudniu 201X, przed zaksięgowaniem dwóch operacji gospodarczych przedstawionych poniżej i przed uwzględnieniem ich skutków w naliczeniu amortyzacji wykazują następujące salda:

010 – Środki trwałe	Wn	5.000.000,00 zł
070 – Umorzenie środków trwałych	Ma	1.700.000,00 zł
910 – Środki trwałe podatkowo	Wn	5.000.000,00 zł
970 – Skumulowana amortyzacja podatkowa	Ma	1.450.000,00 zł

Naliczenie amortyzacji środków trwałych spółka rozpoczyna w miesiącu oddania środków trwałych do użytkowania.

W grudniu miały miejsce następujące operacje gospodarcze:

1. Oddano do użytkowania maszynę o wartości początkowej 600.000,00 zł, maszyna będzie użytkowana cztery lata i będzie sprzedana, oszacowana wartość końcowa wynosi 120.000,00 zł, stawka amortyzacji podatkowej wynosi 10%.
2. Zlikwidowano samochód dostawczy o wartości 300.000,00 zł, jego dotychczasowe umorzenie księgowe wynosi 300.000,00 zł a skumulowana amortyzacja podatkowa wynosi 250.000,00 zł.

Dyspozycje:

W tabeli załączonej w części przeznaczony na *Rozwiązanie* proszę ustalić (podając formułę liczenia) na koniec grudnia 201X:

- salda kont bilansowych i pozabilansowych dotyczących środków trwałych uwzględniając skutki operacji podanych w założeniach,
- wartość bilansową i podatkową pozycji bilansowej Środki trwałe,
- wartość (aktywa lub rezerwy) z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczącego środków trwałych.

Rozwiązanie wzorcowe:

Treść	Salda na 31.12.201X Formuła liczenia
010 – Środki trwałe	$5.000.000,00 + 600.000,00 - 300.000,00 = 5.300.000,00$
070 – Umorzenie środków trwałych	$1.700.000,00 + 10.000,00 - 300.000,00 = 1.410.000,00$
910 – Środki trwałe podatkowo	$5.000.000,00 + 600.000,00 - 300.000,00 = 5.300.000,00$
970 – Skumulowana amortyzacja podatkowa	$1.450.000,00 + 0,00 - 300.000,00^1 = 1.150.000,00$
Wartość księgowa netto środków trwałych	$5.300.000,00 - 1.410.000,00 = 3.890.000,00$
Wartość podatkowa netto środków trwałych	$5.300.000,00 - 1.150.000,00 = 4.150.000,00$
Odroczony podatek dochodowy	$3.890.000,00 - 4.150.000 = 260.000$ WK < WP aktywo z tytułu OPD $260.000 \times 0,19 = 49.400$

Element salda na 070 = $(600.000 - 120.000) : (12 \times 4) = 480.000 : 48 = 10.000$,-

Element salda na 970 za grudzień nie ma amortyzacji podatkowej stąd 0,00

¹ Samochód został zlikwidowany, wobec tego wyksięgowaniu podlega łączna wartość umorzenia podatkowego tego faktycznie naliczonego i tego nie naliczonego stanowiącego na moment likwidacji koszt podatkowy.

Zadanie 5*Założenia:*

Spółka ALFA posiadała według stanu na dzień 1 października 2015 roku m.in. następujące 2 wierzytelności:

- 1) Wierzytelność od Spółki Beta z dnia 30 września 2015 r. z tytułu sprzedaży towarów na kwotę 1.000.000 zł z terminem płatności 30 października 2015 r.
- 2) Wierzytelność od Spółki Gamma z dnia 15 września 2015 r. z tytułu sprzedaży towarów na kwotę 500.000 zł terminem płatności 15 grudnia 2015 r.

W październiku miały miejsce m.in. następujące transakcje:

- 1) 2 października 2015 r. zawarto umowę faktoringu wierzytelności od Spółki Beta. Zgodnie z zawartą umową faktoringu ryzyko niewypłacalności dłużnika pozostało po stronie ALFA. Faktor – Spółka CASH przelała 9 października 2015 r. kwotę wierzytelności pomniejszoną o dyskonto w wysokości 5% wartości nominalnej wierzytelności. Spółka Beta spłaciła wierzytelność na konto Spółki CASH 29 października 2015 roku.
- 2) 5 października 2015 r. dokonano cesji wierzytelności od Spółki Gamma na wyspecjalizowaną w obrocie wierzytelnościami Spółki FAST za 90% wartości nominalnej wierzytelności. Wpłata miała miejsce 8 października 2015 r.

Dyspozycje:

Zaksięguwać operacje związane ze obrotem wierzytelnościami w Spółce ALFA w październiku 2015 r. korzystając z załączonych tabel. Należy wpisać treść operacji, datę księgowania, kwotę oraz numer konta.

Numery kont do wykorzystania:

- 131 – Rachunek bankowy
- 201 – Należności z tytułu dostaw i usług
- 211 – Odpisy aktualizujące wartość należności
- 249 – Pozostałe rozrachunki
- 751 – Przychody finansowe
- 756 – Koszty finansowe

Rozwiązanie wzorcowe:

Faktoring wierzytelności od Spółki Beta:

Treść operacji gospodarczej	Data	Kwota	Dt	Ct
Wpływ kwoty z tytułu zawartej umowy faktoringu	9.10.2015	950.000	131	249
Spłata wierzytelności przez Spółkę Beta na rzecz Spółki CASH	29.10.2015	950.000	249	201
Koszty finansowe*	29.10.2015	50.000	756	201

* Nie należy uznawać jako poprawnego rozwiązania ujęcia przychodów finansowych w kwocie 1.000.000 i kosztów finansowych w kwocie 950.000, gdyż nie doszło do sprzedaży wierzytelności. Kwota kosztów finansowych 50.000 jest kosztem obsługi zaciągniętego zobowiązania.

Cesja wierzytelności od Spółki Gamma

Treść operacji gospodarczej	Data	Kwota	Dt	Ct
Przychody z tytułu sprzedaży wierzytelności Spółki Gamma Spółce FAST	5.10.2015	450.000	249	751
Koszty z tytułu sprzedanej wierzytelności Spółce Gamma	5.10.2015	500.000	756	201
Wpływ należności od Spółki FAST	8.10.2015	450.000	131	249

Zadanie 6*Założenia:*

Spółka zaciągnęła kredyt przeznaczony na finansowanie budowy środka trwałego – budynku magazynowego. Kredyt w kwocie 100 000 EUR został przekazany na walutowy rachunek bankowy spółki w dniu 2.01.200X r. Kredyt jest oprocentowany stawką 5% w skali roku. Zgodnie z umową kredytową odsetki będą płacone za dwa lata, najbliższa płatność przypada na dzień 31.12.200X+2 r. W momencie uruchomienia kredytu spółka wyceniła środki pieniężne pochodzące z tego kredytu według kursu 4,00 PLN/EUR. Budynek zostanie przyjęty do użytkowania w 200X+4 r. Spłata zobowiązania tytułu kredytu nastąpi po oddaniu budynku do użytkowania.

Dodatkowe informacje i założenia:

- gdyby spółka zaciągnęła podobny kredyt w PLN jego stopa procentowa wynosiłaby 8%,
- na dzień 31.12.200X r. kurs średni NBP wynosi 4,20 PLN/EUR; średni kurs waluty w ciągu roku według którego spółka naliczyła odsetki wynosi 4,10 PLN/EUR.

Dyspozycje:

Na podstawie podanych założeń proszę ustalić (podając formułę liczenia) koszty finansowania zewnętrznego budowy środka trwałego za pierwszy rok kredytowania budowy (200X r.) według zasad określonych:

- 1) w ustawie o rachunkowości,
- 2) MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”.

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad 1. według ustawy o rachunkowości**

Kwota naliczonych odsetek w 200X r.:

$$100\ 000\ \text{EUR} \times 5\% \times 4,10\ \text{PLN/EUR} = 20\ 500\ \text{PLN}$$

Wycena odsetek na 31.12.200X r.:

$$100\ 000\ \text{EUR} \times 5\% \times 4,20\ \text{PLN/EUR} = 21\ 000\ \text{PLN}$$

Różnica kursowa ujemna dot. odsetek na 31.12.200X r.:

$$20\ 500\ \text{PLN} - 21\ 000\ \text{PLN} = 500\ \text{PLN}$$

Zobowiązanie z tytułu kredytu:

$$100\ 000\ \text{EUR} \times 4,00\ \text{PLN/EUR} = 400\ 000\ \text{PLN} \text{ w dniu uruchomienia kredytu,}$$

$$100\ 000\ \text{EUR} \times 4,20\ \text{PLN/EUR} = \underline{420\ 000\ \text{PLN}} \text{ na 31.12.200X r.,}$$

Różnica kursowa ujemna - 20 000 PLN

Łączne koszty finansowania zewnętrznego w pierwszym roku (200X r.) finansowania budowy:

20 500 PLN	- odsetki
500 PLN	- różnice kursowe od odsetek
<u>20 000 PLN</u>	- różnice kursowe od kredytu
41 000 PLN	

Ad. 2 według MSR 23

Kwota naliczonych odsetek w 200X r.:

$$100\ 000\ \text{EUR} \times 5\% \times 4,10\ \text{PLN/EUR} = 20\ 500\ \text{PLN}$$

Wycena odsetek na 31.12.200X r.:

$$100\ 000\ \text{EUR} \times 5\% \times 4,20\ \text{PLN/EUR} = 21\ 000\ \text{PLN}$$

Różnica kursowa ujemna dot. odsetek na 31.12.200X r.:

$$20\ 500\ \text{PLN} - 21\ 000\ \text{PLN} = 500\ \text{PLN}$$

Różnica kursowa ujemna dot. zobowiązania z tytułu kredytu na 31.12.200X r.:

$$100\ 000\ \text{EUR} \times (4,00\ \text{PLN/EUR} - 4,20\ \text{PLN/EUR}) = 20\ 000\ \text{PLN}$$

Łączne koszty finansowania zewnętrznego w pierwszym roku (200X r.) finansowania budowy - 41 000 PLN.

Maksymalna kwota kosztów finansowania zewnętrznego podlegająca aktywowaniu w koszty budowy:

$$400\ 000\ \text{PLN} \times 8\% = 32\ 000\ \text{PLN}$$

Nadwyżka kosztów finansowania zewnętrznego:

$$41\ 000\ \text{PLN} - 32\ 000\ \text{PLN} = 9\ 000\ \text{PLN}$$

BLOK TEMATYCZNY II

Pytania testowe

1. Ustalając (zgodnie z ustawą o rachunkowości) wynik z tytułu odsetek bank zalicza do tego wyniku:
  - a) tylko należne odsetki od należności normalnych.
  - b) należne odsetki od należności banku.**
  - c) tylko należne odsetki od wszystkich wymagalnych należności banku.
2. Biuro maklerskie dokonuje wyceny instrumentów finansowych zapisanych na rachunkach papierów wartościowych klientów, znajdujących się w obrocie zorganizowanym:
  - a) na koniec każdego miesiąca.
  - b) na koniec każdego dnia.
  - c) na każdy dzień roboczy.**
3. Inwentaryzacją w drodze porównania stanu ewidencyjnego z dokumentami spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa obejmuje:
  - a) należności od członków kasy prowadzących księgi rachunkowe.
  - b) odsetki naliczone.**
  - c) środki trwale powierzone innym jednostkom.
4. Należność od przedsiębiorcy indywidualnego, której opóźnienie w spłacie wynosi więcej niż 100 dni bank inwentaryzuje w drodze:
  - a) uzyskania potwierdzenia od klienta banku.
  - b) porównania stanu ewidencyjnego z dokumentami i dokonania weryfikacji tej należności.**
  - c) uzyskania potwierdzenia lub porównania stanu ewidencyjnego z dokumentami.
5. Ekspozycje kredytowe wobec osób fizycznych, udzielone na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego, bank klasyfikuje:
  - a) wyłącznie na podstawie kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek,**
  - b) wyłącznie na podstawie kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika,
  - c) na podstawie dwóch niezależnych od siebie kryteriów: terminowości spłaty kapitału lub odsetek oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.
6. Bank zobligowany jest przeprowadzić roczną inwentaryzację wartości przechowywanych w skarbcu. Termin tej inwentaryzacji jest dotrzymany gdy została:
  - a) przeprowadzona w ostatnim kwartale roku obrotowego.
  - b) przeprowadzona w ostatnim miesiącu roku obrotowego i zakończona do 5 dni po zakończeniu roku obrotowego.
  - c) rozpoczęta na 10 dni przed końcem roku obrotowego i zakończona do 5 dnia następnego roku obrotowego.**
7. Bank dokonuje przeglądów i aktualizacji wartości zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia rezerw celowych co do zasady:
  - a) w trybie obowiązującym dla przeglądów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.**
  - b) co miesiąc.
  - c) co pół roku.
8. SKOK tworzy odpisy aktualizujące wartość należności o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności w wysokości:
  - a) 20% podstawy tworzenia odpisów,
  - b) 30% podstawy tworzenia odpisów,
  - c) 50% podstawy tworzenia odpisów.**
9. Bank posiada należności w walucie obcej zaliczone do kategorii wątpliwe. Utworzone na te należności rezerwy celowe na dzień bilansowy:
  - a) są przeliczone według kursu średniego ogłoszonego przez Prezesa NBP na dzień bilansowy.**
  - b) są przeliczane według kursu średniego ogłoszonego przez NBP na dzień ich utworzenia.
  - c) nie są przeliczane, gdyż są tworzone w złotych polskich.
10. Roczna inwentaryzacja w SKOK, w drodze uzyskania potwierdzenia salda stanu środków zgromadzonych na rachunkach członków kasy, potwierdzenia stanu kredytów i pożyczek, obejmuje:
  - a) należności i zobowiązania wobec członków kasy nieprowadzących ksiąg rachunkowych,
  - b) należności i zobowiązania wobec członków kasy prowadzących księgi rachunkowe,**
  - c) należności i zobowiązania wobec wszystkich członków kasy.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

W czerwcu 2017 roku w Banku Spółdzielczym miały miejsce następujące zdarzenia, które przedstawiono w tabeli zamieszczonej w części przeznaczonyj na *Rozwiązanie*.

Dyspozycje:

Proszę uzupełnić tabelę podając w niej dekretacje operacji gospodarczych zgodnie z wzorcowym planem kont dla banków.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Założenia Treść operacji	Dekretacja		
		Kwota	WINIEN	MA
1.	Bank udzielił przedsiębiorcy prowadzącemu działalność handlową kredytu w rachunku bieżącym w kwocie 100.000 Klient wykorzystał kwotę 50.000 z udzielonego kredytu	100.000	900	
		50.000		900
		50.000	270	1200/501
2.	Przedsiębiorca prowadzący działalność handlową zapłacił z rachunku bieżącego całą prowizję od kredytu udzielonego w rachunku bieżącym na okres 12 m-cy; Bank zaliczył na koniec miesiąca 1/12 prowizji pobranej z góry w przychody z tytułu prowizji od kredytów udzielonych w rachunku bieżącym podmiotom niefinansowym	1.200	270	531
		100	531	812
3.	Bank naliczył na koniec miesiąca odsetki od kredytu udzielonego osobie fizycznej w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym	200	2790	810
4.	Bank przejął za długi majątek dłużnika w postaci nieruchomości wycenionej na kwotę 200.000 w zamian za zwolnienie z długu w trybie ugody z kredytobiorcą i dokonał następującego rozliczenia wartości przejętego aktywa za długi na spłatę zadłużenia kredytobiorcy: – na spłatę kapitału kredytu w sytuacji straconej – na spłatę odsetek od kredytu w sytuacji straconej	200.000	090	
		185.000		240
		15.000		249
5.	W wyniku aktualizacji wyceny nieruchomości przejętej za długi bank dokonał odpisu z tytułu utraty wartości na kwotę 15.000	15.000	771	098
6.	Bank dokonał reklasyfikacji kredytu udzielonego Spółce z o.o. prowadzącej działalność produkcyjną z kategorii "kredyty poniżej standardu" do kategorii "kredyty wątpliwe": – reklasyfikacja kapitału – reklasyfikacja odsetek – reklasyfikacja rezerwy celowej – dotworzenie rezerwy celowej do wysokości 20%	55.000	230	220
		1.200	239	229
		825	228	238
		10.175	760	238
7.	Bank nabył obligacje skarbowe dokonując zapłaty z rachunku bieżącego banku i zaliczył je do grupy papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności – cena nabycia obligacji – wartość nominalna obligacji – różnica dodatnia pomiędzy wartością nominalną a niższą od niej ceną nabycia	98.000		1200
		100.000	430	
		2.000		4301
8.	Przedsiębiorca prowadzący działalność handlową założył lokatę terminową ze środków zgromadzonych na rachunku bieżącym	5.000	270	271
9.	Bank naliczył odsetki od środków na rachunku bieżącym urzędu gminy	10	710	3791
10.	Bank utworzył rezerwę na zobowiązanie pozabilansowe z tytułu gwarancji udzielonej Spółce z o.o. prowadzącej działalność budowlaną	3.500	766	583

Zadanie 2*Założenia:*

W czerwcu 2017 roku w Spółdzielczej Kasie Oszczędnościowo-Kredytowej miały miejsce zdarzenia, które przedstawiono w tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na *Rozwiązanie*.

Dyspozycje:

Proszę uzupełnić załączoną tabelę podając w niej dekrety operacji gospodarczych wykorzystując właściwe konta spośród zamieszczonych poniżej.

Konta do wykorzystania w zadaniu sytuacyjnym

nr konta	nazwa
100	Kasa krajowych środków pieniężnych
130	Rachunek bieżący – podstawowy
131	Inne rachunki bankowe
132	Rachunki bankowe lokat terminowych
149	Rozrachunki SKOK z tytułu przelewów zewnętrznych
154-01	Dłużne papiery wartościowe
154-02	Różnice między ceną nabycia a wartością nominalną
200	Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami
210	Rozrachunki członkowskie - różne
235	Rozrachunki z KSKOK z tytułu kredytów, pożyczek i lokat
237	Rozrachunki z KSKOK z tytułu odsetek od kredytów, pożyczek i lokat
240	Kredyty i pożyczki udzielone
241	Odsetki od kredytów i pożyczek udzielonych
242	Lokaty terminowe i depozyty, w tym:
242-01	Rachunki bieżące
242-02	Lokaty terminowe
242-03	Rachunki bieżące i oszczędnościowo-rozliczeniowe
244	Odsetki od lokat terminowych i depozytów, w tym:
244-01	Odsetki od rachunków bieżących
244-02	Odsetki od lokat terminowych
244-03	Odsetki od rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych
246	Należności dochodzone na drodze sądowej
248	Rozrachunki członkowskie
250	Rozrachunki z tytułu sprzedaży wierzytelności
254	Wkłady członkowskie
270	Odpisy aktualizujące należności z tytułu kredytów i pożyczek
650	Rozliczenia międzyokresowe przychodów - Prowizje od kredytów i pożyczek do rozliczenia w czasie
700	Przychody od kredytów i pożyczek, w tym:
700-10	Odsetki od kredytów i pożyczek
700-20	Oplaty i prowizje
702	Koszty operacyjne (działalności podstawowej), w tym:
702-01	Koszty odsetek od lokat terminowych
702-02	Koszty odsetek od rachunków bieżących i oszczędnościowo-rozliczeniowych
702-03	Koszty odsetek od rachunków a 'vista
760	Przychody z tytułu rozwiązanych odpisów aktualizujących na kredyty i pożyczki
761	Koszty z tytułu odpisów aktualizujących należności z tytułu kredytów i pożyczek

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Założenia Treść operacji	Dekretacja		
		Kwota	WINIEN	MA
1.	SKOK naliczyła odsetki od lokaty terminowej prowadzonej dla członka kasy	500	702 lub 702-01	244 lub 244-02
2.	SKOK pobrała z rachunku bieżącego członka kasy prowizję od kredytu udzielonego w rachunku kredytowym	1.000	242 lub 242-01	650
3.	SKOK naliczyła na koniec miesiąca odsetki od pożyczki udzielonej w rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowym	150	241	700 lub 700-10
4.	SKOK utworzyła odpis aktualizujący na pożyczkę przeterminowaną	10.000	761	270
5.	SKOK dokonała kapitalizacji odsetek naliczonych od lokaty terminowej	350	244 lub 244-02	242 lub 242-02
6.	Członek SKOK dokonał z rachunku bieżącego spłaty kredytu: – raty kapitałowej – raty odsetkowej	1.200 120	242 lub 242-01	240 241
7.	SKOK nabyła obligacje skarbowe, dokonując zapłaty z rachunku bieżącego kasy: – cena nabycia obligacji – wartość nominalna obligacji – różnica dodatnia pomiędzy wartością nominalną a niższą od niej ceną nabycia	98.000 100.000 2.000	154-01	130 154-02
8.	Członek SKOK założył lokatę terminową ze środków zgromadzonych na rachunku bieżącym	5.000	242 lub 242-01	242 lub 242-02
9.	SKOK otrzymał zapłatę za sprzedaną wierzytelność	120.000	149 lub 130	250
10.	SKOK dokonał spisania pożyczki nieściągalnej	3.500	270	240

BLOK TEMATYCZNY III

Pytania testowe

1. Zakład reasekuracji stosujący ustawę o rachunkowości, do kosztów akwizycji zalicza:
  - a) prowizje od retrocesjonariusza.
  - b) udział cedenta w zyskach.**
  - c) koszty związane z zarządzaniem portfelem umów reasekuracji.

2. Zakład ubezpieczeń działu II stosujący ustawę o rachunkowości, depozyty bankowe:
  - a) wycenia według skorygowanej ceny nabycia.**
  - b) kwalifikuje do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu.
  - c) wycenia według wartości godziwej.

3. Zakład ubezpieczeń działu I stosujący ustawę o rachunkowości:
  - a) wszystkie posiadane nieruchomości wycenia według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonej o wartość naliczonego na dzień bilansowy umorzenia, z uwzględnieniem trwałej utraty wartości.
  - b) nieruchomości stanowiące aktywa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych wycenia według wartości godziwej.**
  - c) do lokat długoterminowych zalicza lokaty, które ze względu na stopień płynności są możliwe do realizacji w okresie dłuższym niż 3 miesiące, oraz które zakład ubezpieczeń zamierza po tym okresie zrealizować.

4. Zakład ubezpieczeń działu I stosujący ustawę o rachunkowości, wykorzystujący reasekurację bierną:
  - a) rezerwę na wyrównanie szkodowości (ryzyka) tworzy w wysokości mającej zapewnić wyrównanie przyszłych wahań współczynnika szkodowości na udziale własnym.
  - b) rezerwę na niewypłacone odszkodowania i świadczenia tworzy w wysokości równej kwocie należnej cedentom, zgodnie z postanowieniami odpowiednich umów reasekuracji.
  - c) rezerwę na ryzyka niewygasłe ustala metodami aktuarialnymi.**

5. W zakładach ubezpieczeń ujemne różnice kursowe z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich oraz reasekuracji zalicza się do:
  - a) kosztów finansowych.
  - b) pozostałych kosztów technicznych.**
  - c) odpowiednio do kosztów akwizycji oraz odszkodowań i świadczeń w zależności od rodzaju operacji, na których te różnice powstały.

6. Szkoła, dla której organem prowadzącym jest gmina, sprzedała zbędne materiały. Przychody z tego tytułu powinna zaprezentować w sprawozdaniu finansowym jako:
  - a) pozostałe przychody operacyjne.**
  - b) przychody ze sprzedaży produktów.
  - c) zyski nadzwyczajne.

7. Na podstawie uchwały rady powiatu utworzone zostało centrum usług wspólnych („jednostka obsługująca”), które zapewnia obsługę administracyjną, organizacyjną i finansową wszystkich podległych powiatowi jednostek budżetowych („jednostki obsługiwane”). Zadania z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości zarówno budżetowej jak i finansowej jednostek obsługiwanych są realizowane, zgodnie z uchwałą rady powiatu, przez kierownika jednostki obsługującej. W tej sytuacji odpowiedzialność za rachunkowość, w tym za prowadzenie ksiąg rachunkowych i sporządzenie sprawozdań finansowych jednostek obsługiwanych, ponosi:
  - a) kierownik jednostki obsługiwanej.
  - b) kierownik jednostki obsługującej.**
  - c) rada powiatu.

8. Fundusz zapasowy tworzony z zysku netto w instytucji gospodarki budżetowej przeznacza się:
- tylko na pokrycie straty netto.
  - na pokrycie straty netto lub na finansowanie inwestycji.**
  - na finansowanie podstawowej działalności operacyjnej w przyszłych okresach.
9. Zasady rachunkowości według przepisów przewidzianych ustawą o rachunkowości dla jednostek małych:
- dotyczą uczelni publicznych, jeśli spełnią one warunki określone przez ustawę o rachunkowości w odniesieniu do sumy bilansowej, przychodów i zatrudnienia.
  - dotyczą uczelni publicznych, jeśli wyrazi na to zgodę organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe.
  - nie dotyczą uczelni publicznych.**
10. W przypadku, gdy instytucja gospodarki budżetowej osiągnęła w ciągu roku obrotowego przychody finansowe w formie odsetek w wyższej wartości niż odsetki będące kosztami, to w wariantcie kalkulacyjnym rachunku zysków i strat prezentowane są one jako:
- przychody finansowe w pozycji „Odsetki” w wartości odsetek będących przychodami oraz jako koszty finansowe w pozycji „Odsetki” w wartości odsetek będących kosztami.**
  - przychody finansowe w pozycji „Odsetki” w wysokości nadwyżki wartości odsetek będących przychodami nad wartością odsetek będących kosztami.
  - przychody finansowe w pozycji „Zysk z tytułu rozchodu inwestycji” w wartości nadwyżki wartości odsetek będących przychodami nad wartością odsetek będących kosztami.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Firma audytorska, w której odbywasz aplikację, prowadzi badanie sprawozdania finansowego za 201X r. zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w zakresie ubezpieczeń na życie (dział I). Zakład ubezpieczeń sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości.

Kluczowy biegły rewident odpowiedzialny za badanie poprosił Ciebie o weryfikację 6 zagadnień dotyczących badania i przedstawienie Twojej opinii co do prawidłowości zastosowanych przez zakład ubezpieczeń rozwiązań. W przypadku jeśli Twoim zdaniem są one niewłaściwe powinieneś zaproponować niezbędne korekty.

Zagadnienia, które wymagają Twojej opinii zostały wyspecyfikowane w tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* zadania.

Dyspozycje:

Na podstawie danych zawartych w *Założeniach* i w tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu* oceń, czy zakład ubezpieczeń postąpił prawidłowo, czy też jego działanie było nieprawidłowe, wpisując w tabeli zamieszczonej w *Rozwiązaniu*:

- w kolumnie 3 „NIE” – jeśli przyjęte przez zakład rozwiązanie nie wymaga korekt, pozostawiając kolumnę 4 pustą,
- w kolumnie 3 „TAK” – jeśli przyjęte przez zakład rozwiązanie wymaga korekt, wraz z podaniem w kolumnie 4 jaką korektę, polegającą na uzasadnieniu jej potrzeby i wskazanie rozwiązania prawidłowego, przedstawisz kluczowemu biegłemu rewidentowi.

Rozwiązanie wzorcowe:

L p.	Analizowane zagadnienia	Wymaga korekty (tak/ nie)	Propozycja korekty polegająca na uzasadnieniu jej potrzeby i wskazaniu rozwiązania prawidłowego
1.	2.	3.	4.
1.	Badany obszar: <u>Należności</u> Zakład ubezpieczeń i reasekuracji posiada należności depozytowe wynikające z zawartej umowy reasekuracji czynnej. Złożony u cedenta depozyt stanowi lokatę bankową. Zakład wyceniając tę należność uwzględnia wycenę bilansową lokaty bankowej.	nie	brak
2.	Badany obszar: <u>Instrumenty finansowe</u> Zakład ubezpieczeń posiada obligacje skarbowe zakwalifikowane do aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności. Ze względu na wymogi szczególne wynikające z art. 223 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (dalej uodur) wycenia je wg wartości godziwej.	tak	Uzasadnienie Zasady wynikające z art. 223 ust. 1 uodur (wycena wg wartości godziwej) mają zastosowanie do wyceny dla celów wypłacalności, nie zaś do wyceny dla celów sprawozdawczości statutowej. Poprawnie Wobec powyższego obligacje skarbowe z kategorii aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności należy wycenić wg skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.
3.	Badany obszar: <u>Reasekuracja bierna</u> Zakład ubezpieczeń dodatnie różnice kursowe wynikające z rozrachunków z reasekuratorem w ewidencji księgowej wykazał jako pozostałe przychody techniczne na udziale własnym.	nie	brak

Rachunkowość finansowa

4.	Badany obszar: Fundusz organizacyjny Zakład ubezpieczeń po zakończeniu w 201X-1 r. etapu tworzenia administracji oraz organizowania sieci swoich przedstawicielstw, wciąż posiadał niewykorzystane środki w funduszu organizacyjnym. Wobec powyższego Zarząd podjął decyzję, aby ze środków tego funduszu w 201X r. finansować prowadzoną działalność akwizycyjną.	tak	uzasadnienie Środki funduszu organizacyjnego mogą być wykorzystane wyłącznie na wydatki związane z utworzeniem administracji oraz organizowaniem sieci jego przedstawicielstw. Niewykorzystane środki muszą być rozdysponowane zgodnie z zapisami statutu. Poprawnie Zarząd nie ma możliwości podejmowania decyzji co do dysponowania tymi środkami.
5.	Badany obszar: Rezerwa składek Wartość rezerwy składki została wyznaczona jako suma najlepszego oszacowania oraz marginesu ryzyka.	tak	Uzasadnienie Przyjęta przez zakład ubezpieczeń zasada wynika z art. 225 ust. 1 uodur i ma zastosowanie do wyceny dla celów wypłacalności, nie zaś do wyceny dla celów sprawozdawczości statutowej. Poprawnie Wobec powyższego rezerwę składek należy tworzyć jako składkę przypisaną przypadającą na następne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana, przy czym w przypadku umów ubezpieczenia, których ryzyko nie jest rozłożone równomiernie w okresie trwania ubezpieczenia, rezerwę tworzy się proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka w następnych okresach sprawozdawczych.
6.	Badany obszar: Akcje własne Zakład ubezpieczeń umarzając akcje własne, dodatnią różnicę między ich wartością nominalną o ceną nabycia odniósł na kapitał rezerwowy utworzony w celu ich umorzenia.	tak	Uzasadnienie Nie zgodność z art. 36a ust 2 UoR Poprawnie W przypadku umorzenia akcji własnych, dodatnią różnicę między ich wartością nominalną o ceną nabycia należy odnieść na kapitał zapasowy.

Zadanie 2*Założenia:*

W tabeli zamieszczonej w części przeznaczony na *Rozwiązanie* zestawiono 10 zdarzeń jakie wystąpiły w bieżącym roku obrotowym w jednostce samorządu terytorialnego (powiecie).

Dyspozycje:

Zaksięguj, podane w tabeli operacje gospodarcze przez podanie kwoty (w operacji 1) i właściwych dekrétów.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść operacji	Kwota w zł	Dt	Ct
1.	Przypis należnych powiatowi dochodów z tytułu zarządzania nieruchomościami wchodzącymi w skład zasobu Skarbu Państwa. Ze sprawozdania budżetowego starostwa powiatowego wynika, że ogółem należności z tego tytułu wyniosły 100.000 zł.	25.000	224	901
2.	WB potwierdzający udzielenie powiatowemu zakładowi budżetowemu (zakład komunikacji miejskiej) dotacji przedmiotowej (do cen zakupu biletów)	150.000	223	133
3.	Zgodnie z decyzją (uchwałą) rady powiatu przelano środki pieniężne (WB) na pokrycie straty netto szpitala, którego powiat jest podmiotem tworzącym	250.000	223	133
4.	WB – zaciągnięcie kredytu bankowego na sfinansowanie deficytu budżetu	400.000	133	134
5.	Wpływ środków pieniężnych ze sprzedaży wyemitowanych obligacji komunalnych	390.000	133	260
6.	Wykup wyemitowanych obligacji komunalnych	390.000	260	133
7.	Splata raty kredytu zaciągniętego na finansowanie deficytu	80.000	134	133
8.	WB – wpływ dotacji celowej na zadania zlecone z administracji rządowej, w tym z tytułu programu „500+”	300.000	133	901
9.	Przebieganie, pod datą ostatniego dnia roku budżetowego, dochodów budżetowych	3.500.000	901	961
10.	Przebieganie, pod datą ostatniego dnia roku budżetowego, wydatków budżetowych	4.990.000	961	902